

Kommittémotion KD

Motion till riksdagen 2019/20:3554

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2019/20:151 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera utformningen och begränsningarna av de sänkta arbetsgivaravgifterna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Följdmotionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Det gör att Kristdemokraternas yrkanden i denna följdmotion inte omfattar hela motionens intentioner. Texten redogör för Kristdemokraternas syn på åtgärder som föreslås i propositionen och de ekonomiska aspekterna av coronakrisen.

Regeringen har i en extra ändringsbudget föreslagit åtgärder på skatteområdet i syfte att mildra de ekonomiska effekterna av utbrottet av coronaviruset. Regeringens förslag gäller en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften. För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag föreslås en tidsbegränsad nedsättning av egenavgifterna och den allmänna löneavgiften i syfte

att ge dessa företagare en motsvarande ekonomisk lättnad. Det föreslås också att enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i svenska handelsbolag kan öka avsättningen till periodiseringsfond avseende beskattningsår 2019. Även den som betalar moms helårsvis ska föreslås kunna få anstånd med inbetalning av momsen som ska deklarerar under perioden 27 december 2019–17 januari 2021.

Kristdemokraterna står i huvudsak bakom regeringens förslag men menar att det är en synnerligen besvärande ekonomisk situation som kräver åtgärder som står i proportion till detta. Därför skulle betydligt mer omfattande stödåtgärder nu behövas. Görs inte tillräckligt kraftfulla satsningar i tid riskerar väldigt många företag gå i konkurs – helt i onödan – givet krisens natur. Det skulle kunna innebära en arbetslöshet som saknar motstycke.

Förändring av arbetsgivaravgifterna

För arbetsgivare innebär förslaget att endast ålderspensionsavgiften ska betalas på avgiftspliktig ersättning som uppgår till högst 25 000 kronor per anställd och månad. Nedsättningen gäller för högst 30 anställda. Nedsättningen gäller under perioden 1 mars till och med den 30 juni 2020. För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag innebär förslaget att endast ålderspensionsavgiften ska betalas på den del av avgiftsunderlaget som uppgår till högst 100 000 kronor under 2020.

Kristdemokraterna ser problem med den utformning och begränsning som regeringen påför, genom att sätta ett tak om 30 anställda. Den ekonomiska krisen som vi känner den i detta nu slår relativt brett, men har också en mycket koncentrerad effekt inom vissa branscher. Det gäller exempelvis hotell- och besöksnäringen, restaurangbranschen och många mindre företag inom detaljhandeln där kundunderlaget försvunnit nästan helt till följd av restriktioner och uppmaningar från myndigheterna. Dessa företag har ofta heller ingen e-handel som kan dämpa efterfrågebortfallet.

Därför är det enligt Kristdemokraterna särskilt viktigt att de åtgärder som vidtas också tydligt träffar de grupper som har det särskilt svårt och att begränsningarna i utformningen inte omöjliggör att dessa företag kan ta del av stödet.

Kristdemokraterna stödjer därför tanken om att tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter bör ha vissa begränsningar. Men den utformning som regeringen valt riskerar att både bli delvis trubbigt (för brett) och för snävt på organisationsnivå.

I restaurangbranschen kan exempelvis företag vara organiserade som enhetliga kedjor med ett och samma organisationsnummer eller som franchisetagare och dotterbolag med organisationsnummer per arbetsställe. Exempelvis är Max Hamburgare organiserade under ett och samma organisationsnummer, medan McDonalds är organiserade som franchise – och därför är varje restaurang egna företag.

Enligt regeringens förslag torde detta innebära att Max bara kan få sänkt arbetsgivaravgift för totalt 30 personer av tusentals anställda, medan McDonalds kan få sänkt arbetsgivaravgift för upp till 30 anställda per franchisetagare. Det innebär en kraftig konkurrenssnedvridning.

Samma parallell kan göras inom dagligvaruhandeln mellan å ena sidan decentraliserade kedjor bestående av egna företag som ICA och Hemköp och å andra sidan centraliserade kedjor som Willys, Lidl, Bergendahls och Coop. Regeringens förslag kommer att handla om mycket stora stöd till egna butiker med eget organisationsnummer, medan de enhetliga butikskedjorna får i stort sett ingenting. Det är inte rimligt.

Regeringen bör därför skyndsamt överväga andra utformningar för att bättre träffa de företag som har störst problem och utan att skapa uppenbara snedvridningar inom branscher eller nära konkurrenter.

En alternativ utformning är att selektera sänkta arbetsgivaravgifter på branschnivå, via Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). Detta system tillhandahålls av Statistiska centralbyrån och klassificerar företag utifrån bransch och inriktning, och Skatteverket ansvarar för inhämtandet av SNI-koder. SNI ingår i ett internationellt system av ekonomiska klassifikationer och utgår från EU:s näringsgrensstandard NACE. Genom en sådan utformning skulle stödet kunna riktas dit de ekonomiska konsekvenserna är som störst.

Ytterligare ett alternativ är att hantera nuvarande förslag per ”arbetsställe” istället för per organisationsnummer. Det skulle göra att företags bolagsmässiga organisering inte påverkar möjligheten att ta del av de sänkta arbetsgivaravgifterna. Det skulle minska konkurrenssnedvridningen, men inte lösa de övriga begränsningarna.

Förstärk och vidga stödet för korttidspermitteringar som alternativ åtgärd

Sänkta eller borttagna arbetsgivaravgifter är ett sätt att i krisen mildra kostnaderna för anställda. Samtidigt är åtgärden behäftad med viss ineffektivitet då den träffar företag på liknande sätt, oavsett om bolaget befinner sig i ekonomisk kris eller inte. Service, hotell och restaurang och sällanköp har i dagsläget exempelvis långt större problem än dagligvaruhandeln och bank och försäkring, för att nämna några olika branscher.

Regeringen har föreslagit ett nytt system för korttidspermitteringar i tidigare proposition 2019/20:132. Detta stöd är betydligt mer träffsäkert än sänkta arbetsgivaravgifter, men måste byggas ut för att få en bättre effekt och möta krisens djup.

Givet att denna proposition behandlar förslag som gäller arbetsmarknadens funktionssätt i denna kris, vill Kristdemokraterna återigen påtala de begränsningar som riskerar att göra fler än nödvändigt arbetslösa.

Kristdemokraterna anser att på grund av den fördjupade ekonomiska kris som spridningen av corona utlöst, det om en utökning av korttidspermitteringen till två ytterligare nivåer på 80 respektive 90 procent under kort tid under 2020 också bör utredas. Därför bör regeringen skyndsamt utvärdera nuvarande nivåer och överväga upp till 90 procents permittering.

Kristdemokraterna bedömer att det är långt bättre om företag så långt möjligt behåller anställda av flera skäl: Anställda som får inkomst av sin arbetsgivare slipper vända sig till a-kassa eller annan försörjning som ändå är offentligt finansierad. Arbetslöshet har stora sociala och hälsomässiga konsekvenser och det finns stora risker att den som blir av med sitt arbete i en kris blir kvar i arbetslöshet också när ekonomin återgår till ett

normalläge, s.k. persistens. Om anställda är kvar hos sin arbetsgivare kan en samhällsekonomisk återhämtning när den väl sker gå fortare genom att produktivitet bibehålls i företagen.

Kristdemokraterna anser också att det bör övervägas av regeringen att lönetaket för korttidspermittering höjs från månadslöner på 44 000 kr till 50 000 kr så att fler yrkesgrupper omfattas.

I lagstiftningen om korttidsarbete ställs också kravet att företaget ska ha vidtagit alla andra åtgärder som står till buds för att minska sina personalkostnader. Det kan exempelvis röra sig om att avsluta tidsbegränsade anställningar som inte är verksamhetskritiska. Denna anpassning har företagen sannolikt inte hunnit med i detta snabba krisförlopp och därtill finns stor svårigheten i att bedöma framtida personalbehov. Tyvärr ser vi nu också hur arbetsgivare för att vara på den säkra sidan säger upp både tillfälligt anställda och konsulter för att uppfylla kraven för att kunna få permitteringsstöd för sina tillsvidareanställda. Det är förstås en märklig ordning i den typen av djup lågkonjunktur som vi nu ser att mer eller mindre tvinga företag att säga upp personal för att kunna nyttja stödåtgärder. Det är i den nuvarande situationen bättre att företagen kan upprätthålla en personalstyrka men minska arbetstiden än att man säger upp personal, och det förhållandet bör förstås gälla även tillfälligt anställda.

Regeringen bör därför återkomma med en lagändring så att Tillväxtverket inte behöver tillämpa detta krav för de ansökningar som kommer in under 2020 och härrör situationen under coronakrisen.

Jakob Forssmed (KD)

Sofia Damm (KD)

Hans Eklind (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Hampus Hagman (KD)